По конфіскаті — другий наклад.

Ч. 79 (10.462). Львів, пятниця 10. квітня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Громадяне! Допоможіть голодному селу! Централя пожертв: Центральний Кооперативний Банк (Красвий Союз кредитовий) — Львів, Ринок 10. Число конта (книжочки) 14.000.

„Льояльні" чорносотенці.

Недавно відбувся у Варшаві російський зїзд т. зв. діячів народної освіти з усеї Польщі. Зїзд розреклямував широко орган варшавських російських емігрантів „За Свободу". Сам собою він не був би зовсім цікавим і мабуть ніхто не звернув би на нього великої уваги, як би не деякі його моменти далеко не педагогічного, а навпаки якскравіль політичного характеру. Маємо на думці першу резолюцію того зїзду. В ній проголошено ні більше ні менше а тільки тезу, що в Польщі поза російською національною меншістю немає ніякої иншої славянської меншости. Українці та Білорусини це „русскі", вони є тільки племенами великого російського народу, яких тісно вяже спільна велика російська культура і спільна російська літературна мова.

Зїзд, на якому принято цю резолюцію, мав будім то поважний характер, а через те бажалось би і до тої резолюції підійти поважно. Та годі! Вона виглядає радше комічно, та щонайменше є наївно примітивною. Бо кого представляли собою ті російські „педагоги" на зїзді? Польська урядова статистика нараховує на всій території польської держави аж 17.814 Москалів — польських громадян. Та приймімо, що їх значно більше, бо урядовій статистиці важко довіряти. Коли скажемо, що їх є втроє більше, отже біля 60.000, то й для такої скількости направду наївно посягати на 9 міліонів Українців і Білорусинів, посягати на їхню національну і культурну окремішність, піддавати в сумнів їхнє національне самоозначення та неґувати всі заіснувавші факти і само життя. Приноровлювати нині в Польщі колишні кличі „Союза Русскаго Народа" про „один народ і одну мову" виглядає на просте маніяцтво.

Російська меншість, на яку складаються нащадки колишньої царської бюрократії, розкинена по всій державі без клаптика власної території, претендує не тільки на здобуття прав для себе (що було би зовсім у порядку!), але домагається устами своєї делеґації з послом Серебреніковом на чолі від голови політичного комітету, міністра Тугута, щоби Польща трактувала Українців і Білорусинів як Росіян, та щоби всі українські та білоруські школи повернути в російські!

Важко думати, щоби між всіми присутніми на зїзді не було тверезо думаючих людей, що змогли би розкрити весь абсурд тої резолюції. „Союз Русскаго Народа" причинився свого часу в найбільшій мірі до тої катастрофи, яка постигла Росію. Чорносотенці зпід стягу того „Союза" не цуралися ні погромів, ні террору, ні коррупції, ані деморалізації не тільки на території бувшої російської імперії, але й поза нею. Маємо на думці Галичину зі славним процесом Бендасюка, Гудими і Сандовича, та мадярське тоді Закарпаття з процесом проти невинних Гуцулів у Мармарош-Сиготі, що впали жертвою московських емісарів і платних наємників графа Бобринского, архічорносотенця зі „Союза Русскаго Народа".

Нині одинокий російський посол у варшавському соймі Серебреніков ступає слідами гр. Бобрінского. Його доганяють а подекуди то й підганяють ідейні спадкоємці дудикевичівської безідейности з Галичини в ролі „русского" Лемка Малеца, що відіграв теж не останню ролю на цьому зїзді.

З якого становища до тої справи не підходив би, то слід допустити, що названу резолюцію підсунула зїздові якась невидна рука зпоза куліс. Бо якаж її мета? Автори знали, що ніякої позитивної вартости і ніякого практичного значіння вона мати не зможе. Зїздові це було теж відоме. А всеж резолюцію принято. Ясно, що хтось її потребував. Зїздові робила рекляму варшавська „За Свободу", що являється виразницею інтенцій деяких урядових польських кол. Звідси недалекий висновок, що ті самі кола бажали такої резолюції. Вонаж може посіяти ворожнечу між національні меншости, вона може поглибити прірву між ними, а це не булоб небажаним для деяких урядових чинників.

І Тугут і польська преса поставилися неґативно до тої резолюції. А й сама названа „За Свободу" заняла до неї теж дуже неясне становище. А Українці та Білорусини мусіли на неї зареаґувати як на провокацію. Російська претенсіональна меншість злякалася та рішилася на... спростування принятої першої точки. І ось в 64. числі названого емігрантського органу „За Свободу" у тому спростуванню пишеться між иншим таке:

„Одинокою метою першої резолюції є бажання російського населення Польщі, щоби воно мало право називати себе російським та користуватися своєю рідною мовою незалежно від [illegible] тих, які називають себе „русскими"... Звідси до прямування в напрямі „єдиної неділимої" дуже далеко. Нічого подібного не тільки не висловлено в резолюції, але й уся атмосфера, в якій проходила праця зїзду і яку означили представники влади як льояльну, говорить ясно, що така інтерпретація резолюції викривлює її правдивий зміст".

Сам зміст наведеного спростування дуже багатомовний. Перемники традицій чорносотенного російського націоналізму висувають арґумент, що резолюцію вважав уповні льояльною „навіть" представник польської влади, а через те дивно, що польська преса зле інтерпретує її зміст. Ми додамо, що це спростування має свою причину не в голосах польської преси, а у відозві Тугута, яку він дав делеґації зїзду, в звязку з тою резолюцією.

Словом, представники воюючого російського націоналізму не такі то вже відважні, коли мова йде про спротив влади. Так само робили колись польські націоналісти з під стягу Дмовского та Ґрабского за царського режіму. Вони теж були найбільше льояльними споміж Поляків перед обличчам самодержавного пестука.

Український народ не хоче добачувати в російській національній меншости в Польщі свого ворога, вважаючи, як вже згадано, що й опій невеличкій меншости належать усі відповідні права. Однак під напором авантюрничої політики проводирів тої меншости, що чорносотенці розпалюють настрої серед Росіян у Польщі, прийдеться нам зайняти як найрішучійшу поставу і гостро запротестувати проти мегальоманських посягань на нашу національну та культурну окремішність.

В. М.

Нова криза у Франції.

Фінанси і політика.

Над Францією нависла нова хмара з непевною атмосферою. Вона зявилась так ненадійно, що при перших звістках важко було зрозуміти її дійсний розмір. Політична криза повстала в наслідок парляментської дебати над економічним станом Франції. Міністр фінансів заявив про свою димісію в обставинах, які були мало пригожі до її поладнання красномовними арґументами. Парляментська дискусія над державним буджетом перемінилась у дискусію над засобами, якими уряд гадає стримати постійне обнижування валюти.

Політика Франції не вперше за останні роки загрожена фінансовими клопотами. Зріст цін є першою ознакою непевної ситуації в державі; уряд, який не в силі витворити довкола себе атмосфери довіря — причиняється до підорвання довіря для валюти. Вороги теперішнього французького уряду підкреслювали у своїх промовах головно той момент, що суспільність мусить мати якнайповніше довіря до уряду, який повинен вести державну політику, а не одної партії. Оборонці уряду відповідали, не без переконуючих доказів, що незвичайно важке економічне становище Франції є спадщиною довгого правління „національного бльоку". Клементаль, міністр фінансів у димісії, силкувався направити державний дефіцит піднесенням податків. Останній буджет цього міністра зазнав дуже гострої критики з боку сенатського референта Беранже. Сенат з 398 статей буджету счеркнув 168.

Головною причиною хиб дотеперішніх французьких буджетів є причина політична: надії на гроші, що мають вплинути до французької скарбівні від Німеччини. У буджетових проєктах поміщувано суми, які до кінця року мали зявитись, щоби покрити тимчасові позички — а економічне оздоровлення Европи і порозуміння з Німеччиною не зявлялось. Характеристичною прикметою такої політики була імпровізація. Уряд ставив пропозиції, які так само хутко міг відкидати, заступивши їх новими. Природним наслідком такого стану була „утеча перед франком". Не помогли розяснення останнього міністра фінансів, що нововидані банкноти мають на меті покрить державних недоборів, а мають допомогти Державному Банкові в нових торговельних трансакціях. Цей засіб назвали офіціяльно „здоровою інфляцією". А проте випущення в світ нової, більшої скількости банкнотів мусить довести до того самого наслідку, що й всяка инша форма інфляції — підвишення цін.

Дуже характеристичною ознакою ситуації є те, що торговля Франції є дуже оживлена, безробіття нема, а уряд не в силі найти доцільних засобів, щоби обнизити рівень дорожнечі і стабілізувати торговельну виміну. В наслідок того, що урядові не вдалось взяти під контролю весь механізм кредитів шляхом відповідного стягнення податків з доходів, уряд став перед головокружною сумою довгів 80 міліярдів.

Red. czas. „Dilo" Pr. 250/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jak Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 74 (10.44) z dnia 2. kwietnia 1925 r. w artykułach pod tytułem: 1) „Zemelnyj hołod" między słowami: a) parcelacju... a: sprawdi, b) reformi a: Tak prydumana, c) zemleju... a: Polska, d) zarobitczau... aż je do 20., e) od słów: z Słyczem do końca tego artykułu. 2) Szczo kraj to obyczaj a) między słowami: nema ał Ale ne, b) apetyt a: Zmiunist zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) u. k. ad 1) a) b) c) d) ad e) występku z § 308 u. k. ad 2) zbrodni z § 65 a) uk. uznał dokonaną w dniu 2.IV. 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 18. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 3 kwietnia 1925 r.

Hawel.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 254/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 75 (10.444) z dnia 4. VI. 1925 w artykułach pod tytułem 1) „Na troch frontach" a) między słowami: sudowyj a: Szczob, b) od słów: pered do tego końca artykułu. 2) Odna z bolaczok" a) między słowami: nostrylikantiw a: Z chwyłeju. 3) „Żydiwśke kulturne swiatu" między słowami istoria a: „Dilo" zawiera znamiona ad 1) i 2) zbrodni z § 65 a) u. k., ad 3) występku z § 308 u. k. uznał dokonaną 3.VI. 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 4. kwietnia 1925 r.

Hawel.

Похід на „кресі".

„Народова Організація Кобєт" та її меморіял. — „Польські кобіти" у польських міністрів. — Резолюції зїзду „Організацій Народових" — провідні ідеї польської політики. — Право і справедливість на право і на ліво.

В гармонійнім гурті всіляких „організацій народових", що поставили собі метою загальну польонізацію „кресів", працює й „Народова Організація Кобєт". В останніх днях ця організація вислала до Варшави депутацію в складі М. Демелюкової і Г. Скочилясової зі Львова, З. Фогльової з Тернополя, В. Ругковської зі Сарн, М. Гневошової з Дубна, Я. Яворскої і М. Ціхоцкої зі Станиславова, Ф. Грушкової і М. Цеслінської з Луцька та Л. Івановскої і Я. Любовіцкої з Новгородка. Депутація під проводом послиці Лузинянки предложила відповідальним чинникам меморіял, в якому свою дбайливість „про польськість і цілість кресів" посунула поза межі здорового розуму. Польські „кобіти" звернулися до центральної влади, польських посольських і сенатських клюбів, домагаючися — розуміється „в державному інтересі" — знесення язикового закону відносно шкільництва на „кресах", а що найменше видання новелі, яка подавала би кориснійшу інтерпретацію того закону, „для державно-національного інтересу". Язикові закони — по словам тих „кобєт" і їхніх вдохновителів — сьогодня викликали великий рух серед „національних меншостей", який слід схарактеризувати як рух сепаратистичний.

В справі земельної реформи, спираючись на обсервації щоденних фактів у східних і полудневосхідних воєвідствах, „Народова Організація Кобєт" домагається переведення парцеляції польських маєтків в тих воєвідствах тільки в користь польських хлопів. Одночасно переведення парцеляції повинно бути полишене приватній ініціятиві під контролею держави.

В справах самоврядування підноситься, що конечність унормування автономічного життя в сільських і міських громадах, в повітах і воєвідствах зроджує небезпеку евентуальної переваги „національних меншостей" в східних і полудневосхідних воєвідствах. Тому краще відложити полагоду тих законів, як через поспіх наразити на шкоду інтерес державний і національний.

Крім язикових законів, земельної реформи і самоврядних законів цікавить „польські кобіти" ще й пошанування инших законів. Не смійся, читачу, що тут на кожному місці горлається про закони і законність, а думається і переводиться в життя беззаконія. Така вже психічна структура тих людців жіночого пола, що „законність" вони добачують тільки там, де є „державний і національний інтерес" — очевидно в їх розумінні. А непошанування законности добачують „польські кобіти" в тому, що ПДВО (Польська Дирекція Взаїмних Обезпечень) після довгої боротьби і репресій проти українських обезпеченців (в „Дністрі") заключила з тов. „Дністер" умову на законну одну третину обезпечення, аналогічно, як це три роки тому назад зробили всі польські товариства взаїмних обезпечень. Цю умову по лінії некорисного для нас закону про примус називають „польські кобіти" нічим иншим тільки „привілеями", бо „Дністер" був і є становищем української роботи, „як донині тепер протидержавної".

Доходи з тієї інституції — твердить П. О. К. — повертається на удержання агітаторів віжного роду станиць (placówek), які мають на меті підтримати сепаратистичний рух згідно з інструкціями „диктатора" Петрушевича".

А з тим не можна погодитися, щоби за „правительствені (rządowe) гроші (?!) поносило шкоди польське населення і — очевидно — „державний інтерес". Всілякі „Дністри", „Сільські Господарі" і „Просвіти" є тільки фортецями української протидержавної діяльности.

Такою є провідна думка меморіялу „польських кобіт", а висновок, щоби „уряд не переводив ніяких кресових справ без відома і засягнення думки місцевого (польського) громадянства".

Делегацію „польських кобіт" незвичайно прихильно прийняв премієр Вл. Ґрабскі і кількох міністрів та голови поодиноких польських соймових клюбів. Спеціяльно новий міністер освіти Ст. Ґрабскі незвичайно сердечно приняв делеґацію і заявив, що „польські кобіти" можуть мати до нього повне довіря, бо він вже нераз дав докази, що пильнує „народових" інтересів. Депутація до глибини душі зворушила премієра Вл. Ґрабского. Коли йому представлено поодинокі делеґатки, він зі захопленням закликав: „Цілі креси!" (себто представлені делеґатками), а опісля заявив, що він в цілій основі поділяє погляди „польських кобіт", що їх домагання є слушні та що вони не повинні перейматися проєктами самоврядних законів, бо вони будуть відповідно передумані і над ними відбудуться ще довгі дебати.

Мін. внутр. справ Ратайскі теж погодився зі становищем делегації. Парцеляція буде віддана в приватні руки, хоч і „Русинам муситься щось дати". Самоврядні закони ще вилами на воді писані.

. Віцемін. внутр. справ Смульскі висловив велику радість з приводу прибуття делегації польських жіночих організацій. Нехай вони тільки співпрацюють з урядом і з довірям відносяться до нього, а можуть бути певні, що всі їх домагання будуть вислухані і здійснені.

Вкінці „польські кобіти" приперли до стіни також і віцепрем. Ґуґута, домагаючись спеціяльної опіки для „кресових" Поляків, бо серед „кресовців" загально поширена думка, що „на кресах нема польського уряду, що ними правлять національні меншости". Цей жіночий „віз і перевіз" до живого зарвав Тугута, який заявив, що він все був щирим Поляком. Населення на окраїнах повинно бути задоволене.

Войовничі „кресовянки" зазначили ще, що говориться про „якусь Україну", якої давнійше ніхто не знав, що та „якась Україна" викликує ірреденту на „кресах", що „лібералізм" (розуміється Тугута) є слабістю уряду. „Нехай зникнуть агітатори — казали „кобіти" — а не буде української квестії, нехай буде обмежене число віч національних меншостей, а і ми Поляки теж не будемо вічувати".

Представники польських клюбів запевнили депутацію, що на випадок загроження „кресів" всі польські партії виступлять однозгідно.

Цей польонізаційний похід на „креси" з цілою арматурою утисків, обмежень, кнеблювання уст, нищення українського життя ще докладнійше зясовують резолюції зїзду „організацій народових", відбутого у Львові 5. ц. м. В справі проєктів самоврядних законів зїзд виніс резолюції, що уміcтовлюються в отсих напрямах:

1) Виборче право до громадських рад прислугує тільки громадянам, що скінчили 24 літ життя і від року мешкають в даній громаді; 2) Пасивне виборче право прислугує тільки тим, що скінчили 30 літ життя. Війт і лавники (присяжні) мусять бути що найменше 30-

---

Новопризначений міністр фінансів сенатор де Монзі, має предложити новий фінансовий плян, який уже розглянув кабінет міністрів і прийняв одноґідно. Цей плян покищо невідомий у подробицях. Він має ввести добровільну віддачу капіталу, який буде процентуватись і звертається головно проти великих власників. Де Монзі, прихильник Ерріо, відомий зі своєї подорожі до Москви, давний палкий оборонець навязання торговельних взаємин з СРСР. — не лякатиметься радикальних реформ. Першим пунктом його фінансової програми є сказати всю правду. А правда про фінансовий стан буде болюча, тим більше, що французький рентієр є незвичайно чутливий на кожний замах на його кишеню. З другого боку такі прояви як вибір бувш. президента республики Мілерана до сенату, як демонстрації проти лівого урядового бльоку і демонстраційний страйк студентів звернений проти уряду за звільнення декана є новими симптомами тепер́ішньої кризи.

М. ВОЗНЯК. 25)

Шевченко й княжна Репніна.

З 1845 р. заховалося чотирі листи княжни до Шевченка. В першім із них із 10 (22) січня сповіщала вона про смерть батька: „Мій добрий і сумний поете! Виплачте пісню в память людини, що її ви так уміли любити й шанувати. Мого доброго батька вже нема між нами! Після довгої і тяжкої хороби, виснажений страшними стражданнями, він віддав Богу свою душу дня 7. січня. Ви зрозумієте порожнечу Яготина" *). Далі писати свій лист успіла княжна щойно дня 22. лютого — 6 березня. Тут вона повідомляла Шевченка, що коли тіло її батька перевозили з Яготина в Густиню, щоб похоронити його в тамошнім манастирі, так скрізь по дорозі народ виявляв свій жаль, а в Прилуці, не зважаючи на страшенну хуртовину, люде випрягли коней і повезли сани з труною **).

В четвертім листі з 9 (21) грудня побіч теплого спочування до Шевченка був натяк на те, що гуманна княжна придумала щось на користь Тарасових братів. Вона жалкувала, що Шевченко „так легкодушно відцурався доброго діла на користь своїх" кревних. Жаль їх — писала вона — й соромно перед усіма, кого я притягла до цієї справи. Одначе те добре, що ви маєте роботу. Час уже вам дійсно відцуратися не поезії, а того, що ви називаєте поетичним життям" ***), себто приставання з мочемордами.

*) Таже, стор. 167.
**) Таже.
***) Н. Стороженко. Новые матеріалы для біографіи Шевченка. (Кіевская Старина. т. XI, стор. 461—2).

З листів Шевченка до княжни Репніної в тім часі відомий досі тільки один лист, а саме з 15 (27) вересня 1845 р. з Добрянки. Тут між иншим оповідав, що на Чернигівщині відшукував давніх знайомих покійного батька княжни. Із слів листу княжни Репніної до О. Капніста з 13 (25) квітня 1845 р.: „не бійтеся за Шевченка; я перша проситиму його, щоб він не засиджувався в Яготині, бо в мене нема свого захисту" *) — виходилоб, що Шевченко був або бодай задумував бути того року в Яготині, в кожнім разі це не сталося після 17 грудня, як хоче Кониський **), бо його твори найближчого часу після 17 грудня мають такі зазначення: Псалми Давидові 19 грудня, Вюнища; Маленькій Марьяні 20 грудня, Вюнища; Минають дні 21 грудня, Вюнища; Три літа 22 грудня, Вюнища; Заповіт 25 грудня, Переяслав.

Певне є те, що Шевченко бачився з княжною Репніною недовго перед своїм арештуванням. Перший лист княжни на заслання звязаний тісно з листом Андрія Лизогуба до Шевченка. Лизогуб написав перший до Шевченка в Орській кріпости. У своїй відповіді Лизогубові Шевченко питав його про княжну Репніну, що до неї написав лист, але не одержав жадної відповіди: „Скажіть їй, як побачите, або напишіть, нехай до мене напише хоть одну стрічечку; її прекрасная добрая душа, частенько навідує мене в неволі" ***). Свій лист, написаний 24 жовтня — 5 листопада, починав Шевченко згадкою про одну з заслуг княжни для себе: „Вашими заходами, моя добра Варваро Миколаївна, мене призначено в київський университет, і того самого дня, коли прийшло моє призначення, мене арештували й відвезли до Петербурга 22 квітня *) (день для мене незвичайно памятний), а 30 травня **) мені прочитали затвердження і я був уже не вчитель київського университету, а простий вояк оренбурзького лінійного ґарнізону!

О как неверны наши блага,
Как мы подвержены судьбе!"

В дальшім тексті листу старався Шевченко вдарити лихом об землю й поставитися гумористично до свого сучасного положення: „Ви певно розсміялисяб, колиб побачили тепер мене; уявіть собі найнезграбнійшого ґарнізонового вояка, з кудрами, необголеного, з диво-глядними вусами, й це буду я, смішно, а сльози котяться, що робити, так подобається Богу. Видко, я мало терпів у моїм житті, й правда, що давні мої страждання в порівнанні з теперішніми були дитинячими слізьми, гірко, невиносно гірко! І при всім цім горю мені якнайгостріше заборонено малювати, щоб ні було, й писати (крім листів), а тут так багато нового". Вказавши на велику мальовничість киргизького життя, писав Шевченко, що колиб не заборона, він міг би прислати багато нових рисунків. „Одначе що робити! а дивитися й не малювати це така мука, котру зрозуміє тільки справжній маляр. І я все таки — писав Шевченко — вважаю себе щасливим у порівнанні з Кулішем і Костомаровим, у першого прегарна молода жінка, а в другого безталанна, добра старенька мати, а їх спіткала также доля, що й мене, і я не знаю, за який злочин вони так страшно відпокутували". В кінці листу просив Шевченко присилки літературних новинок.*)

*) Русскіе Пропилеи, II, стор. 255.
**) Ол. Кониський, Тарас Шевченко Грушівський. Хроніка його життя. Т. І. Львів, 1898, стор. 170.
***) Твори Т. Шевченка (видання В. Яковенка) т. II, стор. 357

*) Себто 4 травня (н. ст.).
**) Себто 12 грудня.
*) Нѣсколько новыхъ матеріаловъ для біографіи Т. Г. Шевченка. (Кіевская Старина. т. XI, стор. 282—3)

[illegible] і [illegible] по польськи читати й писати; 3) Крім податкових голосів, передбачених [illegible], слід дати податковий голос ще тим, що платять [illegible] безпосередній податок і що скінчили середню або професійну школу; 4) Громади повинні бути ділені на виборчі округи, з яких кожний вибирає двох до чотирьох радних (без приноровлення пропорціональної системи). Поділ на виборчі округи переводить староство. Підставою поділу на округи і приділення певної кількости радних має бути не число населення, але число голосів, що прислугує виборцям з поданням додаткових голосів; 5) Крім поділу на виборчі округи адміністраційна влада може приділювати виборців з одного округа до другого, коли за ним промовляє спільність інтересів (віросповідних, національних, господарських і т. и.); 6) В сільських громадах семи східних воєвідств на домагання одної четвертини радних, воєвода може поділити громадську раду на національні курії, які окремо управляють своїми справами віросповідними, гуманітарними і справами суспільної опіки своєї національности. У всіх инших справах громадська рада радить спільно, але кожна курія має проти даної ухвали право здержуючого відклику до надвірної влади; 7) Громадську раду вибирається на 5 літ, а на випадок її розвязання або вложення мандатів, знову на повних 5 літ; 8) В Галичині сільські громади є занадто малі, а тому повинно ся лучити ті громади (якщо проти того не промовляють спеціяльні умови, себ-то якщо тою малою громадою не є польська кольонія) в збірні громади.

Дальше зїзд взиває членів міських рад в Галичині й їхніх магістратів до енергійної оборони польського національного характеру „кресових“ міст.

„Зїзд стверджує з натиском, що від здобвення цих домагань залежить доля польськости на східних землях і тому взиває всі польські партії, що щиро стоять на національному грунті, щоби ужили всіх сил в боротьбі за національний (себто польський. — Ред.) характер самоврядування“.

В шкільних справах 1) Зїзд взиває до енергійного здобування шкільних деклярацій під відповідальністю робітників даного повіту за виконання тієї акції. Особливо йде про здобуття деклярацій у всіх тих селах, де „українські агітатори внесли українські деклярації“;

2) Зїзд перестерігає перед шкільною акцією в плєбісцитовій формі, бо вона викликує національну боротьбу і дає привід до протидержавної агітації;

3) Зїзд протестує проти інтервенції центрального уряду через висилку делегатів в язикових справах, бо всі жалоби повинні переходити через відповідні інстанції (першого і другого ступня);

4) Зїзд домагається спеціяльної допомоги з державних фондів на будову польських шкіл;

5) Зїзд звертає увагу на протидержавну агітацію українських учителів і домагається потягнення їх до суворої відповідальности та перенесення на захід;

6) Зїзд звертає увагу, що при деяких утраквістичних семинаріях ще досі істнують українські школи вправ, які негайно слід зліквідувати.

В справі обсади урядів Зїзд домагається обсадження всіх „кресових“ урядів виключно Поляками, а вийнятково тільки такими особами иншої національности, які наглядно доказали свою льояльність супроти держави і польського народу.

Крім того зїзд з жалем стверджує, що польське населення по селах і малих місточках (себто латинники-Українці — Ред.) не послугується в щоденному житті польською мовою. Тому польське духовенство, учительство, дідичі й двірські офіціялісти та инші „культуртрегери“ повинні своїми впливами „усунути ці ненормальні відносини“. Вкінці присвячено спеціяльну увагу осадникам (яким держава повинна прийти з визначною матеріяльною допомогою в часі переднівку), ремісничій молоді і державним емблємам.

Як pendant до цих зазіхань невинних „кресовців“ нехай послужить одна з резолюцій, ухвалених у звязку з дискусією про гарантійний пакт: „Зїзд „Звйонзку Організацій Народових“ зазначує, що польський нарід стає в обороні права і справедливости і право і справедливість протиставить імперіялістичній силі наших ворогів, перш усього Німеччини“.

На соймовій арені.

Інтерпеляції в сенаті.

Сенатор Черкавський і тов. з українського клюбу внесли до міністра освіти інтерпеляцію **в справі побиття учениці народньої школи в Дубні Катерини Швайчук** учителькою Полькою, управителькою школи А. Бабрецькою.

Відповідь міністра справедливости на інтерпеляцію сенаторів Черкавського, Карпинського і инших з 15. січня 1925 р. **в справі надужить прокураторського уряду в Пінську в часі слідства в наглій справі про напад на поїзд під Ловчею.** Міністер казав: факт, про який йде мова у інтерпеляції, йому відомий; переведені у тій справі доходження устали деяку неточність(!) у виставлюванню слідчим судею лати влазну письма державної поліції, що надійшло по закінченню слідства; це письмо не мало ніякого рішаючого значіння для осіб, що ставали перед дораховим судом; прокураторський уряд поповнив промах, залучаючи до справи письмо, що наспіло по речинці. Апеляційний суд у Вильні по розглянення актів справи не найшов підстави для того, щоби почати слідство проти слідчого судді за службову провину; супроти поповнення слідчим судією деякої нетотности його перенесли на нище службове становище; зоглядy на обставину, що прокураторський уряд через долучення до справи недоліднього та спізненого документу спричинив передачу такої важної, нетерпячої проволоки справи звичайному судові, міністр вважав за вказане уділити докір прокураторові та підпрокураторові.

Інтерпеляції послів української комуністичної фракції в соймі.

1. Усіх послів комуністичної фракції до голови Ради міністрів і міністра внутрішніх справ **у справі систематичних заборон на посольські віча** та в справі розгону тих віч збройною силою державної поліції.

2. Посла Скрипи і тов. до п. голови Ради міністрів і міністра внутрішніх справ **у справі вербунку до військових організацій добровольчої армії ген. Врангеля.**

Генерал Врангель веде при допомозі своїх агентів дуже інтензивну акцію в напрямі вербування добровольців до своєї армії і на терені Польщі.

В Сарнах працює уповноважений 6. армії ген. Денікіна Відусов. Списки звербованих у Пінську, Луніці, Сарнах і ин. відвозить він до Ковля, де має находитися штаб дивізії. Недавно збирав він по 10 зол. від добровольців на організацію, обіцюючи при розпочаттю збройної акції проти робітничо-селянського уряду СРСР кожному рядовому жовнірові по 150 зол. платні в місяць. Дня 11. березня Відусов виїхав до Данцігу, де находиться штаб добровольчої армії.

У Здолбунові осередком монархічної агітації є православний монастир. Головну ролю в тій акції відограє свящ. Подчашинський, член б. „Союза Русскаго Народа“. На чолі тої організації в Рівному стоїть ген. Кузанько, що мешкає напроти реальної школи; його помічниками є д-р Прохоров і п. Андро, бувший губерніяльний староста Волиня за часів Скоропадського. Організаційний льокаль находиться при вул. Директорській 4.

В Луцьку монархічною роботою і вербунком до добровольчої армії керував Іван Водошкин (Катедральна 4), а тепер провід перейшов до рук полковника Ільщова.

Аналогічна робота йде і в Дубні.

Інтерпелянти запитують, чи міністрам відомо про ці факти, і що вони намірюють вчинити, щоби унеможливити ворожу у відношенню до СРСР і в найвищій мірі шкідливу для працюючих мас Польщі вербункову, контрреволюційну акцію авантурничих елементів серед російської еміграції.

Посол Скрипа виголосив на пленумі сойму крім цього промову **про забезпечення від безробіття.**

На перший лист Шевченка з заслання відписала княжна з Яготина 13 (25) січня 1848 р. так: „З усієї душі дякую вам, мій добрий і незабутній Тарасе Григорієвичу, що ви мене згадали в далекій стороні. И тут ми вас не забуваємо й дуже часто мова є про вас. Ні, я би не засміялася, а зридалаб, колиб побачила вас тепер, і молилаб Бога дати мому язикові красномовність, щоб потішати вас, піднести Вашого духа вище гіркої вашої долі, змягчити ваше серце, говорити з вами про милосердя Господа, що не хоче смерти грішника, а щоб він був живий! Колиб це залежало від мене, то, розпечатавши мій лист, ви наповнилися би ласкою: він відсвіжив би вас, укріпив, ви бадьоро й з покорою носилиб ваш хрест. Та леле! що можу я безталанна, безсильна зробити для вас, мій добрий Т. Г.? Молитися? Так, молитися, як можна найчастіше, можливо найтепліше, щоб Бог підкріпив вас у теперішнім досвіді, щоб він вложив милосердя посеред тих, котрі оточують вас, щоби скерував тих, від котрих залежить земна доля, до помилування!

З якою радістю всі ваші тутешні приятелі помагалиб вам нести хрест! Як усі вони втішилися вашим листом! Він довго мандрував, бо Андрій Іванович (Лизогуб) в Одесі*). В дуже недалекім часі я пришлю вам книги. Не хочу поминути ні одної почти, щоб відповісти вам на ваш лист, котрий я зустріла з таким вдячним, теплим почуванням. Ось уже ми перейшли в новий рік! Як довелося вам зустріти його на чужині? Я ніколи не забуду, як батько, здається, пять літ тому відкрив вам свої обійми і як ви по синівськи припали до його грудей! Вічна память цій справді добрій людині! Ось уже три роки, як його нема між нами.“.

Подавши далі дещо про життя в Яготині, писала княжна: „Яка зрозуміла мені ваша мука не малювати! Бог дасть — це переміниться. Вислухайте моєї дружньої ради й підіть за нею: віддайтеся вашому теперішньому обовязкові можливо як найпильніще, облагороднюйте його зразковою докладністю — чейже в нім досвід, що його зіслав вам сам Бог для очищення вашої душі; виховуйте її, очищуйте молитвою, пригадайте, що багато молиться за вас, що хоча вони віддалені від вас, але думають і пильнують за вас! На великий мій жаль мій лист не був готовий для вчорашньої почти й треба його відложити до будучої. А як довго ви його дожидали, добрий Т. Г.! Я з власного досвіду знаю, скільки може бути болю у вичікуванні. Хай підкріпить Вас Господь! Хай дасть він вашій душі любов і віру; тоді ви повірите, що той, котрий нас полюбив, аж до смерти незмінний, не так, як люде. Людей треба любити, бо вони наші брати й діти небесного Отця, а вірою в Спасителя усиновлені для вічного життя; їх треба любити й цей обовязок деколи такий легкий, що ми в ці хвилини розуміємо його! Але Христос сказав: будьтеж ви досконалі, як досконалим є ваш небесний Отець, себто виповняйте свій обовязок завсіди й під кождим оглядом, не дожидаючи взаїмности, але роблячи добро скрізь і всім. У сьогоднішніх ваших обставинах ви можете робити добро тільки таке, котре Бог бачить, але котрого тому він не відкине, навпаки! Освічуйте вашу душу молитвою, Очистіть її від усього, що затемнює її, й хай благословить вас Господь у цім тяжкім і святім подвизі! Чи є у вас Євангеліє? Я обіцюю писати часто до вас і ще раз, мій добрий Т. Г., дякую вам за вашу дружню память*). На кінці дала дописку Глафира, що вийшла в останнім році заміж за Дунін-Борковського.

Відповідь на лист княжни почав писати Шевченко 25. лютого, а закінчив її щойно 29. лютого (12. березня). Одначе лист княжни одержав Шевченко 12 днів перед тим заки почав писати відповідь, як виходить із початку його листу: „Тринадцятий день уже читаю ваш лист, вивчив на память, а тільки сьогодні найшов час і місце (в казармах) відповісти вам, найліпша й найблагородніша Варваро Миколаївно. Я неначе збуджуся з тяжкого сну, коли одержу лист від кого небудь, що не відрікся мене, а ваш лист переніс мене з понурих казарм на мою батьківщину — й у ваш прегарний Яготин. Яка чудова втіха уявляти тих, котрі згадують про мене, хоч їх дуже мало. Щасливий, хто малим задоволений і в теперішнім часі я належу до найщасливіших, я, розмовляючи з вами, святкую 25. лютого*) не гучно, як це було давніше, але тихо, і тихо й так весело, як ніколи не святкував, і цю велику радість я завдячую вам і Г. Іванівні**). Хай осінить вас божа ласка, пишіть до мене так часто, як вам час позволяє. Молитва й ваші щирі листи наперед усього поможуть мені нести мій хрест“. Далі звіщав Шевченко, що має Євангеліє, просив прислати бажані книги, малював гамірне життя казарми й офіцерських кватир, яке перешкодило йому скінчити лист, згадував про свій денник, що його спалив на свічці, просив прислати книгу Томи Кемпійського про наслідування Христа в перекладі Сперанського й висловлював свої побоювання з приводу весняного походу в степ на береги Аральського моря для будови нової кріпости.

(Продовження буде.)

*) Доказ, що перший свій лист до княжни висилав Шевченко вадок з листом до Лизогуба.

*) Н. Стороженко: Новыя матеріалы для біографіи Шевченка. II. Оренбургскій округъ и его послѣдствія. (Кіевская Старина, т. LX, стор. 424—55.)

*) День уродин Шевченка.

**) Глафирі Дунін-Борковській.

Кооперативний тиждень „Рідної Школи“

від 12-го до 19-го квітня 1925 р.

Великий Тиждень, себто від 12-го до 19-го квітня, є Кооперативним тижнем „Рідної Школи“. Всі Кооперативи, Торговлі фінансові інституції і приватні підприємства відчислять з брутто прибутку від утогованих грошей в цьому тижні, чи від инших впливів, щонайменше 1 проц., а де це можливо, то й більше — на „Рідну Школу“ і ті гроші перешлють до каси Головної Управи „Українського Педагогічного Товариства“ у Львові — Ринок ч. 10|II. При посилці зазначити, з якого титулу посилаються гроші.

Надіємося, що всі пішлють більшу суму як „Писанку на Рідну Школу“.

Ковевий Ревізійний Союз.

Відгуки дня.

Шляхом туги...

Я страшенно хотів би стати богатим! Не таким як Форд або Вандербільдт, але бодай таким, як бувший посол У. Н. Р. у Вашінгтоні.

Пробував я здобути гроші всілякими способами: робив войну, книжки, поезії і фейлєтони, але жодно з цього не помагало. Як був бідним у 1914, так і остав ним донині. Деякі мої ровесники, що мали сильні лікті і пястуки, потрохи доробилися вже, хоч не мали чола. Але це остане в богатьох випадках їм не тільки не пошкодило, а ще й помогло. Хто не має чола, того в нас називають людиною сильної волі і здорового розуму. Йому легко стати нетільки чим завгодно: поетом, редактором, директором або проф. університету, але й тим, чим не мріє навіть.

Бачучи все те, дійшов я до переконання, що можу збогатитися тільки якимсь чудесним способом. Мені раз-у-раз ввижались у сні таємні печери, засипані льохи, чи закопані скрині. А все те обовязково повне золота, діямантів і тим подібної суєти. Вертаючи нічю з міста в хату, я очі видивляв, чи не побачу де загубленого портфелю з марними 100 тисячами золотих.

Але гроші чомусь не показувалися ні в печерах та льохах, ні на вулицях. Доля видно і тим разом нехтувала моє гаряче бажання і мою сильну волю.

Треба було кинутися в инший бік. Сильний брак теплого пальта і цілих черевиків додавав мені заохоти і я рішив поставити на льотерію.

Виграти 250.000 зол. за марних 32 (словами: тридцять два!), це зовсім практичний інтерес, на який міг би зважитися кождий український промисловець: диріґент, директор театру, чи музик. Чому на цього не міг би зважитися я?!...

Скрупулятно і точно збирав я кілька місяців докладні відомости про льотерію, її устрій, шанси виграння і... справедливість при льосуванні. Все було в якнайбільшому порядку й одної днини вибрався я на закупно льосу.

По дорозі здибаю знайомого банковця.

— Ти куди? питає мене.

— Иду купити собі льос!

— Льос?!...

— Так льос. Снилися мені числа і хочу купити такий льос. 350.000 золотих можна виграти!...

Банковець сумно засміявся.

— Ей поете-поете, коли ти будеш мать розум.

Мене це трошки зачепило.

— Маю вражіння, — кинув я злобно, — що хоч пристаю довгий час із тобою, всеж таки мені розум остався. Дурнота не є заразлива.

Мій знайомий успокоївся.

— Якщо незаразлива, то я ще хвильку з тобою побалакаю. Чоловіче, чи ти не читав повідомлення про останню виграну?

— Ні, або що?!...

— Тиждень перед льосуванням державний банк відкупив назад один льос від когось там і саме цей льос виграв.

— Це міг бути припадок! відповідаю.

— Припадок?!... А чому не відкупив тисячок других льосів, але саме той, який мав виграти!?

— Може це банкова інтуїція! пробував я боронитися.

— Інтуїція! Спробуй врештою і ти. Богато не стратиш, а як твій льос буде щось вартий, то його на тиждень перед тягненням відкуплять від тебе.

— А як не продам?...

— То виграє инший. Чиж мало льосів закупляє банк?..

Попрощався і лишив мене як Геракла на роздуттї.

Та не довго я надумувався.

Недалеко пишався крамниця з черевиками.

Я ввійшов до середини і купив черевики з подвійною підошвою, щоб не пало мене під ногами, і непеременкали, щоб не пройшло крізь них навіть наше рідне болото.

Маю вражіння, що завтра знайомий банковець признає, що я маю розум.

Але як дійти до богацтва, — тепер вже зовсім а зовсім не знаю.

Хіба заложити акційне товариство і за шість місяців оголосити акціонарам неплатність.

Спробую...

Галактіон Чіпка.

З німецьких виборчих настроїв.

Гінденбург як кандидат на президента.

У той час, коли три республиканські партії погодились без великих труднощів на одного кандидата, бувшого державного канцлера, Маркса, у таборі правиці панує ще надалі безладдя. Дивно, що кандидат правиці Яррес, який одержав найбільшу скількість голосів, не появився відразу як кандидат, а мусів відступити своє місце Гінденбурґові. Факт, що особу Гінденбурґа вважали найбільше відповідною — вказує на те, що правиця хотіла би одним махом перекреслити хитання дотеперішньої компромісової політики і вдарити по струнах демагогії. Згідно з останніми вістками Гінденбург мав відмовитись від такої почести. Мабуть лякався, щоби не стрінула його при виборах доля другого героя великої війни: Людендорфа. З огляду на те правиця не має иншого виходу як вернутись до свого попереднього кандидата. Яррес матиме небезпечного ворога в особі Маркса. Можна сумніватись, чи голос фельдмаршала Гінденбурґа, який складає пропоновану йому гідність на Ярреса, буде настільки чутний у шумі мирної виборчої боротьби, як підчас останньої воєнної.

15 с. м. здержується висилку часопису тим ВП. передплатникам, що залягають з передплатою за біжучий місяць. Передплата на біжучий місяць 4·20 зол.

З концертової салі.

Концерт М. Голинського й С. Федорцевої в Станиславові.

В Станиславові відбувся дня 2. п. м. концерт героїчного тенора п. Михайла Голинського при співучасти п. Софії Федорцевої, в домі рецитаторки.

В програму п. Голинського увійшли отсі композиції: Лисенко: Дума; L. Denza: „Vieni“ Людкевич: „Ой небо“ — Puccini: Tosca (III. Акт) арія Cavaradossi; Гайвороньский: „Синя чічка“ — стрілецька пісня; чеська народня пісня: „Tece voda“; G. Bizet: „Carmen“ — арія Don Jose; словацька народня пісня: „Ej, sklenicko zlena“ і Puccini: „Tosca“ — I Акт, арія Cavaradossi.

П. Федорцева віддеклямувала твори: „Битва“ — вимок зі Слова о полку Ігоревім, „Сон під Крутами“, — поема Олеся.

Концерт, як цілість полишить по собі чарующе тепле вражіння, вдоволивши навіть найтончий смак естета слова й музики. Бо справді обі партії вийшли незвичайно гарно. Я мушу перейти до деклямації, бо ця частина була коротша. Продукція на сцені ріжниться від твору, писаного в книжці тим, що книжка — це мертва мова і читач відповідно до своєї інтеліґенції мусить сам відтворити собі те, що замкнув автор у книжку. — Коли бачимо на сцені драму, то її герой являється предметом змісту, — ми його бачимо і чуємо його мову. Тому легше відбираємо вражіння, як у деклямації чи рецитації, бо не героя там бачимо, а лише деклямуючого — отже відчуваємо зоровий контраст до того, що чуємо з уст деклятора.

І тому якраз нехарактеризований рецитатор, що виступає перед нами, не може собою доповнити до змісту вражіння зорового — а через це він модуляцією голосу, артикуляцією звука, барвою слова — мусить нас із замкненими очима повести у той світ, який в даному творі заворожив у силу свого духа сам поет, мусить вести слухача, а не глядача. Тому деклямація має богато спільного з музикою — вона будує й малює у нашому слуховї. І цим прикметам відповідала пані С. Федорцева вповні. Незвичайно ясно артикулований звук, прекрасна дикція, мельодійність, рішучість, щире обурення й гнів, чутливість — отсе всі ті гарні прикмети, які вона посідає.

І слухач мусів відчути всю глибину твору, бо голос декляматорки переходив каскадами модуляції від подуву леготу до „грому великого“, від переможного бенкету хоробрих Русичів — аж до пиру останнього „кровавого пиру“, від грози Отелової ночі аж до тихих жалощів природи. Видно тут душу і талант і треба би лиш побажати шановній декляматорці не покидати на будуче цеї праці. Ще одно — це вже що до зовнішнього. При деклямації потрібний рух — це залежить від даної особи, але думаю, що відхилена права рука, держана довший час геґби в забуттю, троха вражає і не гармонізує з грацйозною і милою поставою самої рецитаторки. Але цеж дрібничка... Так само гарно вийшла поема „Під Крутами“, а вже незрівнано захоплююче віддеклямувала „Дзвони“ Б. Лепкого.

Голинський — це імя відоме. Він уже співав по більших містах самої Галичини і за границею. Його голос грімкий, але в нього прекрасний перехід до пянісіма, а головне, — почуття сили у найвищій і найнижчій позиції голосу. Скаля голосу величезна і вираз це вже впевнюе, що Голинський в будучому визначна поява у співацькому світі. Дуже помітно відріжнюються від себе його інтерпретації українських й італійських мельодій. Італійська пісня виходить у артиста в незвичайно м'ягким, чаруючим тембром, свіжістю й кольоритом. Це вже буде природа самої пісні, а друге італійська мистецька школа. Дума вийшла блідо в порівнанні до дальшої програми. Я думаю, що артист співав її за скоро. За те арії Cavaradossi-у та арія з опери Carmen захоплювали, видно, як той голос уміє з „piana“ перейти у forte fio, як уміється володіти ним. Легкість модуляції — це правдиве „fe canto“ ciou вишколення голосу, яке одиноко можна набути в італійських школах, а головно в Медіолані, цій Мецці співочих муз. Бажаємо шановному співакові ще кращих успіхів і слави, щоби та послужити нашій Батьківщині тепер і на будуче поширенням і розголосом також української щирої пісні. Собіж бажаємо, щоби його не відняла чужа сцена — як це в нас нераз буває. Та Голинський ученик нашої тверзої школи з останніх днів, що також піднимав Червону Калину!

Що до концерту — ще одно для публики. Підчас продукції повинна салю залягати тишина — як це буває у инших — шепіт і посування крісел — це погана навичка. І слід таки численнійше являтися на такі концерти.

М. Мельник.

Комунікат.

Місцевий Комітет Допомоги „Голодному „Селу“ у Львові подає до відома львівському громадянству, що в днях 10., 11. і 12. ц. м. переведеться у Львові загальну збірку виключно на цілі Краєвого Комітету Допомоги „Голодному Селу“. З рамени львівських українських Товариств і Організацій збиратимуть відпоручники на листи Народньої Організації Українців м. Львова ч. 1—70.

З доручення Ординаріяту також всі збірки по церквах в дні 12. ц. м. будуть призначені на протиголодову акцію.

Львів, дня 9. квітня 1925.

За Місцевий Комітет Допомоги Голодному Селу“:

І. Лішинський вр.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє (78) число „Діла“ сконфісковано за закінчення передової статті п. н. „Воєнна атмосфера“.

— **Розправа соймових послів.** Розправа проти соймових послів Павла Васильчука, Максима Чучмая і Сергія Козицького обвинувачених у злочині 129 к. з. (наш 58 ?) відбудеться дня 6. травня в окружному карному суді в Рівному.

— **Масові арешти на Волині.** Помж иншими арештовано в Дубні і повіті студ. берлінського унів. Павла Шумовського, бувшого учителя Мартинюка, священика української автокеф. церкви Проказюка, голову філії „Просвіти“, в с. Задах Тацію, в Збодбунові ветеринаря лікаря Дмитра Ікарського (звільнено), письменницю Г. Журбу. Нівінського, члена сеймику Моргаєвського, в Луцьку б. інспект. гімназії Федоренка, б. учит. члена сеймику Маркомського. Арешти відбулися по всіх повітах. Особливо багато арештів було в ковельському повіті. Арештовано багато селян. В середньому в кожному повіті арештовано 25—30 чоловік.

— **Розправа П. Бондаренка** знову відложена. В окружному карному суді в Рівному відбулася дня 6 квітня втретє розправа проти П. Бондаренка, обвинуваченого у злочині з 102 к. з. (повстання) і втретє її відложено. Причина: не явився ні один свідок акту обвинувачення. Розправа хорого на туберкульозу Бондаренка відбудеться з початком травня.

— **Справа Степана Паньчишина.** Ці днях доручено в тюрмі у Варшаві Степанові Паньчишинові, якого деякі кола замішали до справи Штайґера, акт обвинувачення. Прокуратор обвинувачує його, що в другій половині 1923 року і січ. 1924 року брав у Варшаві участь в організації, що мала на цілі увільнення Багінського і Вечоркевіча, чим допустився злочину з арт. 125 к. з. За непристуттям організатором тої організації Дмитром Фіцеком, робітником зі Львова, розіслано стежні листи і слідство щодо нього тимчасово припинено. Справу приналежности Паньчишина до Союзу Ком. Молоді Західної України і обвинення його арт. 102 к. з. переказано окружному карному судові у Львові, де вже ведеться в цій справі слідство. Справа участи С. Паньчишина в атентаті на през. Войцеховского — виявилася без усяких основ і цілком відпала. Розправа Паньчишина в окружному карному суді у Варшаві відбудеться в місяці травні.

— **Ультрапапізм епископа Коциловського.** Із українського Тов. допомоги емігрантам інформують нас: Перемиський епископ Иосафат Коциловський видав у своїй епархії заборону доручати українським артистам-малярям, емігрантам з Наддніпрянщини, розмальовування греко-кат. церков. Причина — побоювання, щоби ці артисти не внесли православія в церковний живопис західного обряду. Це або-

ОСТАННІ ВІСТИ.

Гінденбург кандидує.

Маршалок Гінденбург, по розмові з Тірпіцом, заявив готовість приняття кандидатури на президента Німеччини в рамени бльоку правиці, наколи всі сторонництва цего бльоку згодяться на його особу.

З Берліна доносять, що дня 8. ц. м. рано бльок правиці остаточно згодився поставити в другім голосуванню кандидатуру Гінденбурга на президента. Яррес зрікся своєї кандидатури. Гінденбург того дня в полудне приняв пропозицію.

Баварська народня партія, баварський хлопський союз і німецька гановерська партія рішили прилучитися до бльоку.

В цей спосіб шанси переведення кандидата правиці дуже зросли.

Політичний процес у Франції.

З Орлеану доносять, що процес Садуля закінчився його увільненням.

Рільний страйк в Польщі поширюється.

Рільний страйк вибух ненадійно на терені шлеського воєвідства, а саме в тешинськім повіті. В поморськім воєвідстві в деяких маєтках вибух так зв. „чорний страйк“. В ріжних инших воєвідствах страйк дуже поширюється.

Смерть патріярха Тіхона.

Дня 8. ц. м. в ночі помер б. патріярх Тіхон у 60. році життя.

Висліди виборів у Москві.

Висліди виборів до совітів у Москві є такі: Вибрано 2554 комуністів і 1306 безпартійних. В попередних виборах число безпартійних виносило 12·3 загалу вибраних, а тепер 34. Серед вибраних є 936 жінок. (ПАТ.)

Совіти і Анґлія.

До „Курєра Варшавського“ доносять з Льондону, що Раковський, який прибув до Льондону перед кількома днями, привіз далеко йдучі концесії радянського уряду в справі фінансової помочі Анґлії для Совітів.

Справа фінансової санації у Франції.

Супроти редукції деяких кредитів в буджеті міністерства освіти, яку ухвалив сенат, Еріо, жалуючися на вороже становище фінансової комісії, зажадав привернення згаданих кредитів, ставляючи притім квестію довіря. Привернення цих кредитів ухвалено 142 голосами проти 140.

Вибори в Бельґії.

Вислід виборів до бельгійського парляменту є вже майже цілком знаний. До парляменту війде 86 соціялістів, 81 католиків, 25 лібералів, 5 флямандців, 1 комуніст. Попередний парлямент складався: з 80 католиків, 68 соціялістів, 36 лібералів і 4 флямандців.

...сурдна заборона є причинком до загальної характеристики вказів і екзекуцій перемиського владики в останньому часі.

— **Д-р Зиґмунт Майблюм**, адвокат в Золочеві, не хоче розуміти по українськи і домагається польського перекладу українського позву навіть тоді, коли позвана сторона не є польської народности. Численні кліенти д-ра Майблюма української народности повинні би належно оцінити „патріотизм“ свого меценатa.

— **Абсурд назви „Малопольска“.** На загальних зборах Галицької Каси Ощадности поставлена була точка про зміну назви на „Малопольска Каса Ощадности“. Референтом цеї справи був д-р Кватковскі. Проти переміни назви Галицької Каси Ощадности на „Малопольску“ виступив завзято відомий професор д-р Твардовскі. Він заявив, що вже крайна пора щоби зробити кінець надужиттям назви „Малопольска“. Науково така назва є абсурдом. Він поставив внесок на відіслання тої справи до Виділу і Дирекції з доручениям, щоби в цій справі засягнути опінії знавців проф. д-ра Бальцера і проф. д-ра Ромера. Внесення підтримав адвокат д-р Дзендзелевіч, який вже на засіданню Тимчасового Виділу заявився проти такої зміни назви. За внеском проф. д-ра Твардовського заявився і проф. д-р Абрагам. Остаточно внесок принято і назви не змінено.

— **На радянській службі?** В звязку з новинкою під цим заголовком, поданою у 76 ч. „Діла“ з 5. н. м. поданою за польською агенцією „Експресс“, п. Іван Коссак просить нас заявити, що він не є урядником посольства УСРР. у Відні і не є на радянській службі, а щодо повороту до Польщі, то заходи в справі повороту еміґрантів робив місцевий Західно-Український Еміґраційний Комітет.

— **Редакція „Хвілі“** має співробітника, який поміщує такі звістки: „Між привітними телеґрамами присланими в день відкриття Університету в Єрусалимі прийшла також телеґрама з Києва, совітської Росії“. Що сказала би „Хвіля“, як би ми пояснили нашим читачам, що Єрусалим находиться в Арабії?

— **Загальні Збори кооперативи „Український Театр“ у Львові** відбудуться в понеділок, дня 13. квітня н. р. о год. 3 і пів по пол. в Малій Салі Музичного Товариства ім. М. Лисенка. — Є це перші Загальні Збори тої важної в нашому культурному життю установи, — на яких Управа здасть звіт з дотеперішньої своєї діяльности, а члени будуть мати змогу висказатися про минулу працю кооперативи та про завдання і методи праці кооперативи в найближчій будучності. — Треба сподіватися, що на цих Зборах являться численно бодай львівські члени кооперативи.

— **„Свобода“** ч. 15 містить: Реформа громадського самоврядування. — Кооператива і „Рідна Школа“. — Знущання над арештованими. — Лиса, оповідання. — Ревізийний союза українських кооператив. — По широкім світі. — Новинки. — Нові знання і видання. — Для будучої війни. — Байки для діків. — Дещо з Ловкішини. — Кооперативний тиждень „Рідної Школи“. — Дописи з краю. — В ділі правної поради.

На допомогу „Голодному Селу“

зложили в золотих:

Вид. С-ка „Діло“ 102, П. О. Тернопіль 1·50, Володимир Децикевич, Львів 40, д-р Михайло Рудницький, Львів 8·50, Іван Рудницький Львів 8, Василь Мудрий 8, Федь Федорців 10, Софія Федорцева 5, д-р Дм. Левицький 50, Іван Ліщинський 50, Никифор Данищ, Станиславів 30, Тома Телішевський Львів 10, Волод. Тарнавецький Звесіння 5, Олександер Береський Львів 15, о. Волод. Андрій Ждиня 15, д-р Микола Шухевич Львів 20, о. проф. Дамен Лопатинський 20, дир. Омелян Саєвич Львів 20, Учительський збір III. держ. семінарії у Львові, а то: о. Дзерович Юліян 20, о. Рудович Іван 2, Гриневич Иосиф 4, Паньківська Иосифа 6, Бачинська Ольга 6, д-р Андрохович Амврозій 2, д-р Цегельський Роман 17, Тиховський Волод. 2, Бабин Микола 10, Кузьмович Вол. 8, о. Бачинський Евсебій 10, Навроцька Дарія 12, Сидорович Савина 9, Левицький Іван 5, д-р Чубатий Микола 9, Мриц Ольга 9, Курилович Осип 8, Левицький Северин 2, Калинович Володимир 2, Рудницька-Лисяк Мілена 6, Шмігельська Стефанія 3. (Д. б.)

Біржа.

Львів, 7. квітня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·18 — 5·18¼, канад. дол. 5·15 — 5·16, чеські кор. 0·15½ — 0·15¾, австр. 0·02¼ — 0·02¾, франц. франк 0·27¼ — 0·27½, швайц. фр. 1·00 — 1·01, анг. фунт 24·53 — 22·60.

Золото. 20 кор. 21.70 — 21·80, 20 франк. 20·60 — 19·80; 20 марк. 24·80 — 25·00; 10 руб. 26·80 — 27·00.

Срібло. Австр. кор. 0·44½ — 0·45, 5 австр. кор. 2·26 — 2·28, фльорени 1·20 — 1·22, рубл. 1·85 — 1·98, рубель дрібним сріблом 0·82 — 0·85.

Збіжжя.

Пшениця від 39 до 41, жито від 31 до 32, ячмінь від 31 до 33, ячмінь від 26 до 27, овес від 31 до 33.

Дописи.

Шкільництво в Хорівській громаді на Волині.

З 1. січня 1925 р. перестав істнувати Острізький повіт. Його громади (а було їх чотири) повідходили до сумежних повітів. Одна з найбільших громад бувшого повіту, а саме Хорівська громада мала в був. Росії 61 осель, а за Польщі 55. Відповідно до перепису з 1897 року було 76.7 проц. Українців, 6,6 проц. Поляків, решта Жиди й Росіяне.

В оселях Хорівської громади такий стан шкільництва:

1) **Хорів** (7 верств від Острога). В селі 172 хати з 959 мешканцями, з котрих 15 Жидів. Донедавна була тут українська школа при 4 учителях, тепер фактично стала польською. 2) **Бродів** має 453 мешканців з 10 католиків. Школа відкрита 1890 р., належала до типу „церковно-приходської“. Тепер істнує українська школа, але тільки по назві, бо фактично стала цілком польською. 3) **Бродівські хутори** — 300 душ населення, Поляків нема. Школа в гарному будинку, до школи ходить до 30 учнів. Рахується українською, але вчать по польськи. 4) **Розваж** — (3 верстви від Острога) — 575 душ (6 Поляків, 8 Жидів). Школа польська при одному вчителеві. 5) **Біляшів** — 2.500 населення з котрих 3—4 польські родини. Школа українська при двох учителях, 100 учнів. Школою користуються сусідні села: Великі й малі Деревяні. 6) **Точівники** — 800 душ, одна родина польська. Школа була українська при одному вчителеві. Тепер з невідомих причин зачинена і мабуть мова буде польська. До цієї школи ходили діти з села Галісчів з 300 душами, серед котрих Поляків нема. 7) **Вільхівка** — мешканців 1740. Школа українська при трьох учителях, але більшість предметів навчання в польській мові. 8) **Верхів.** Від 1873 істнує 7-класова нар. школа. Тепер школа українська з 7 учителями й 120 учнями, з котрих 10 Поляків. Все навчання відбувається по польськи, окрім 2 годин української мови в кождій з трьох груп. Село має 710 душ, на це 12 Жидів, 48 католиків. 9) **Лебеді** — 291 мешканців. Школа українська в селянському будинкові при одному вчителеві. 10) **Грозів** — 551 душ. Школа звана українською (2 учителі), але мова навчання російсько-польська. Школа обслуговує села Наніщі і Гримяче. 11) **Грозівський Корчунок** — довкруги хутори. Поляків нема. Школа польська. 12) **Коростова.** Школа польська. У селі 772 душ, з котрих 15 Жидів і 10 Поляків. Є і костел. 13) **Отеничі.** Ще донедавна школа була українська, тепер польська з двома вчителями. 14) **Плоске** — 960 душ — 59 католиків. Школа польська. — Підсумок: Усіх шкіл 14, з них 9 польських, инші рахуються українськими, а в дійсности польські або московські. Здається, що вже дійсно важко найти кращий приклад на „культурну рівноправність“ у польській республиці.

Новоставці, пов. Бучач. (*Нечувані звірства польського вчителя*). В селі Новоставцях бучацького повіту (воєвідство Тернопіль) є управителем школи Антоні Петриловіч. Цей чоловік в своїй шовіністичній дурійці хоче конче з українських дітей зробити „правдзівих польскіх патріотув“ і викоріняти все, що „гайдамацке і кабаньске“ (його власні слова). Як до дітей так і батьків-Українців инакше не відзивається, як лиш словами: „ти кабане“ а над українськими дітьми знущається просто в звірський спосіб. І так:

а) дня 5. березня пр. малолітню Анну Микуляк, доньку Михайла, за незначну провину витягнув з лавки, вдарив з цілої сили в лице, так що та окровавлена впала на землю, а відтак лежачу на землі копнув чоботом так сильно в крижі, що Анна Микуляк ледви доволіклась додому і до 24 годин померла;

б) того самого дня побив вищеназваний „педаґоґ“ Настю Микуляк, 12-літню доньку Явдохи Микуляк, вдови по Михайлі, по лиці так, що мусіла цілий день лежати дома в ліжку;

в) того самого дня побив пан учитель Петра Микуляка, 12-літнього сина Федя Микуляка, по лиці і товк його головою до лавки так, що хлопець дотепер ще має ґулі на голові;

г) того самого дня побив також Івана Івасіва по лиці так, що довго носив синці під очима;

д) Петра Данилишина, сина Насті вдови по Дмитрі, витягнув вищеназваний учитель з лавки за волосся, вдарив його рукою по лиці так сильно, що малого облляла кров, на вид якої „пан професор“ збісився ще гірше, і кинувши малого до землі, копав його ногами в крижі так, що дитина мусіла кілька днів перележати дома і з плачем просила маму, щоби до школи його не посилала, бо „пан професор“ лише бє;

е) знову на який тиждень раніше побив Антін Петрилович Михайла Гикавчука, сина Варвари вдови по Федю, палицею по голові так, що малому тріснула шкіра на голові і дитина досіль лежить хора;

є) недавно знова побив вишезгаданий учитель Миколу Вивальського тростиною по голові так, що хлопцеві тріснула шкіра на голові і хлопець кілька днів був хорий;

ж) Анну Дупяк, доньку Уляни, побив в тім самім часі по лиці так сильно, що вона прийшла додому окровавлена;

з) недавно знова одного хлопця, сина Анни Гоголь, копнув учитель чоботом під живіт, так що хлопцеві напухло тіло і він не ходить до школи.

Коли деякі з покривджених селян, як Михайло Микуляк, Олекса Івасів, Федь Микуляк і Явдоха Микуляк вдова по Михайлі внесли до повітового суду в Бучачі проти Антона Петриловича карне донесення за злочин убивства малолітньої Анни Микуляк д. Михайла і за побиття їх дітей, і жадали негайної льокальної візитації померлої Анни Микуляк. Дотичний карний судія п. Броніковскі віддав наперед справу до провірення постерункові поліції в Трибухівцях. Вислід цього „провірення“ був такий, що комендант постерунку в асисті „спражистого вуйта“ Лічнара, почав ходити по хатах селян, які внесли карне донесення, і грозити їм, що він їх запакує за таке донесення що найменше на 2 місяці до кримінару, а переслухуючи дітей застрашував їх ріжними карами, так, що діти не могли сказати всієї правди. Яке справоздання написав п. комендант до повітового суду в Бучачі, не знати, бо все окрите великою тайною. Ходять чутки, що бучацький фізик мав ствердити, що Анна Микуляк вмерла на шкарлатину.

Зі спорту.

Спортове Т-во „Україна“ повідомляє, що членів, які не заплатять членської вкладки до 15. квітня н. р., викреслюється з списку членів Т-ва. Скарбник урядує щоденно від 12—1 год. в пол. в домівці „Сокола Батька“ (Руська 20).

Секція копаного мяча відбуває свої тренінґи під проводом фахового тренера тов. С. С. в вівтірки і пятниці від 6—8 веч.

Секція легкої атлетики (так мужеська, як і жіноча) відбуває свої тренінґи під проводом Вп. Волинця в понеділки від 6—8 веч. і в четверги від 4—6 попол.

Тренінґи відбуваються на площі „Сокола-Батька“; в справах обох секцій зголошуватись на площі в означених тренінґових годинах.

Вісти з Українського Спортового Союза.

Отворення весняного сезону.

1) **Спортовий день** на площі С. Б. відбудеться в неділю дня 12. ц. м. о год. 2·30 по пол. з такою програмою:

1. Змагання копаного мяча: „ЗОРЯ“ — „МЕТА“.

2. Змагання кошикового мяча жіночих дружин: „СКУД I“ — „СКУД II“.

II. **Прогулька наколесників** в неділю о год. 9. рано — від домівки при вул. Руській ч. 20, до Янова — поворот на площу С. Б. на змагання.

III. **Отворення сиківкової площі** при вул. Супінського 21. на відновлених токах відбудеться в пятницю дня 10. ц. м. о год. 4. попол.

Комунікат Українського Союзу копаного мяча.

Заходом У. С. К. М. відбувся дня 29. березня ц. р. о год. 3-ій попол. біг на просторець для мячевих дружин. До відбігу зголосилися члени слідуючих клюбів: „Бескид“, „Зоря“ (репрезентована всього одним членом), „Мета“, „Україна“. Першу дружинову нагороду здобула „Мета“. Першу нагороду бігунів здобув Горський (Мета) в часі 5 : 55,8, другу Лазнівський (Україна) 6 : 09, третю Загородний (Мета) 6 : 12. — Роздача медалів і вручення дипльому „Меті“ будуть оголошені.

✝ Посмертні згадки.

Інж. Володимир Богдан Комаринський,

помер в Станиславові по кількатижневій недузі дня 4 цм. в 44-ім році життя. Він був старшиною УГА, головою драматичного т-ва ім. Тобілевича, містоголовою Кружка УПТ., членом комітету будови театральної салі „Сокола“, та всіх українських станиславівських товариств. Незамінну втрату понесло станиславівське громадянство через смерть Покійного. Це був один з таких нечисленних нині народніх робітників, що віддають своє фахове знання неподільно і без застережень до розпоряджимости свому народові. Витревалий в праці, солідний, енергійний, скромний, безкорисний — а що найважнійше — вірующий в успіх початого діла. По укінченню технічних студій осів бл. п. інж. Комаринський в Ходорові, де як голова

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

„Сокола" побудував „Народний Дім". В тім самім часі по його плянах і під його проводом повстав будинок української ґимназії в Рогатині. Відтак Він переноситься до Богородчан, де працює при повітовім виділі, а рівночасно розвиває широку діяльність. З вибухом війни покликують його до війська, а з розкладом Австрії вступає до української армії, де як комендант автокольони переживає всю долю і недолю галицької армії включно з переходом за Збруч. За Збручем опинився врешті в Одесі, де з приходом більшевиків був арештований і відданий під суд. Йому вдалось скритися під фальшивим пашпортом і повернути окружною дорогою до родини до Станиславова в р. 1922. Тут отвирає самостійну канцелярію цивільного землеміра і береться зі здвоєною питомою собі енерґією до народньої роботи. Всюди служить охоче своєю фаховою радою. При будові „Рідної Школи" був він сталим дорадником та кермаником. Як голова т-ва ім. Тобилевича зумів згуртувати в тім товаристві постійну дружину аматорів під умілим режисерським проводом, так, що станиславівська громада почимала мати фактично власний театр: а пляни Небіщика йшли дальше та булиб певно переведені в життя, колиб не передчасна смерть. Вершком Його діяльности на станиславівськім ґрунті була перебудова салі „Сокола" на театральну салю. На весні минулого року віддав він ту ідею станиславівському громадянству, переконав всіх про можливість переведення ідеї в діло, хоч як воно неімовірним здавалось, випрацював плями, зробив кошторис і почалась будова. Сам наглядав її та довів до стану, в якім тепер находиться, себто в вісім місяців від початку будови саля була віддана до ужитку. Полишилось лише ще зовнішнє і внутрішнє викінчення. Не словом тільки а ділом мостив Він шлях кращої долі для свого народу. Похорони відбулися дня 6 цм. при величезнім здвизі народа, як людини загально любленої як своїми так і чужими. Домовину, вкриту червоною китайкою, задержано перед будинком „Сокола", де попрощали Покійника радн. Дутка ім. „Сокола" та д-р Волянський ім. Кружка УПТ. — Над гробом прощали Його п. Пашкевич від т-ва Тобилевича, інж. Рубель від технічного товариства та д-р Бачинський від цілого громадянства. При згуках хору Бояна „Видиш брате мій" замуровувано домовину а сльози так і котили з очей з жалю за передчасно згаслим молодим життям такої гарної людини. Покійний полишив жінку і двоє нелітніх діточок, для яких хоч частинною розрадою хай буде співчуття цілого громадянства. Вічна память Великому Громадянинові!

Чи Ви вже є членом Кооперативи „Рідна Школа"? Як ні, то впишіться негайно! Один уділ (пай) 5 зол., число уділів необмежене. Вписове 50 ґрошів. Заяви приступлення можна одержати в кождому Кружку У. П. Т. — Пишіть і посилайте гроші на адресу: Диренція Кооперативи „Рідна Школа" Львів, Ринок, ч. 10. II. пов.

ОПОВІСТКИ.

На загальних зборах Товариства кандидатів адвокатури дня 22. березня ц. р. по уділенню абсолюторії уступаючому виділови довершено вибору нового виділу на рік 1925/1926. Зосібна вибрано головою Союза тов. Генрика Зіґеля, містоголовою тов. Михайла Заяца, секретарем тов. Шнекраута. Поза тим війшли до виділу тов.: Альберт, Акер, Дашкевич, Гросман, Гаусман, Нечко, Філіп, Шац, Нарoцкий і Васкр. Референтом для справ посередництва праці зістав тов. Гаусман (канцелярія Вп. д-ра Хотінера вул. Брацька ч. 6.) — За виділ заст. голови **д-р Заяц**; секретар **д-р Шнекраут.** 1749 1—1

Нові Великодні листівки У. П. Т. (рис. П. Ковжуна) можна набути у всіх Книгарнях, Народних Базарах, Народних Торговлях і Торговлях папером так у Львові як і на провінції. 1744 1—3

Громадянам Американцям, замешкалим в Carteret з парохії Залуче складаємо подяку за щедрий дар і жертви на іконостас в церкві в Залучу. — Парохіяльний комітет. 1747 1—1

У квітну неділю дня 12. IV. 1925 року в Преображенській церкві відспіває хор Львівського Бояна псальми: Бортнянський: 1) Благообразний Иосиф, 2) Вскую прискорбна еси, 3) Гласом моім, 4) Скажи ми, Господи, 5) Возведох очи в гору, 6) Услиши, Господи, глас мой, Кишакевич: 7) У все уповаиє мое, Львов: 8) Вечери твоея тайныя. — Початок о год. 12. — Збірка добровільних жертв на Інвалідів. 1746 1—2

Подяка. „Почуваємося до обовязку зложити публичну подяку пп. Дмитрові Сташишинові артистові-різьбареві Княжого к. Золочева і Антонові Манастирському артистові маляреві зі Львова за вельми гарне і артистичне построєння і викінчення іконостасу, як також і гомічникові п. Чуйці за позолотарські роботи при тім іконостасі для нашої церкви в Залужу коло Сянока в гуцульськім народнім стилю за відносно невелику ціну. Поручаємо при тій нагоді згаданих панів артистів Всечесним нашим урядам парохіяльним і комітетам церковним, після ключу „Свій до свого". — Війське-Залуж дня 4. квітня 1925. — За комітет парохіяльно-церковний **о. Петро Андрейчин**, парох. **Іван Ґінда.** 1747а) 1—1

Дрібні оголошення.

В НАДВІРНІЙ, прекрасній гірській кліматичній місцевости, центрі теперішнього нафтового промислу, з поводу виїзду є дешево на продаж недокінчена деревляна вілля о 10 кімнатах. — До ріки Бистриці 2 хвилі ходу. — Залізнична стація, почта і всі повітові уряди в місци. — Зголошення приймає: Каса маґістрату в Надвірній для Л. Г. 1743 1—3

ҐРУНТА з парцеляції до набуття на корисних услівях. Інформації уділить з чемности д-р Бендель, Львів, вул. Підвале ч. 7 — другий поверх. 1740 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Оголошення.

Громада Української Студ. Емігр. Краківської Акад. мистецтва приймає замовлення на виконання артистичних праць, а саме: розмалювання нових церков і відсвіження старих, реставрація іконостасів з позолотою і відновлення старих образів. Різьби в дереві, ґіпсі, мармурі, штучнім камені і т. ін. як фігури релігійного характеру, так і портрети.

В справі інформацій і замовлень проситься зголошуватися до дня 1. мая 1925 р. по адресі: Kraków, Plac Marjacki Nr. 5. — Lytwynenko. 1750 1—1

СЕПАРОВАНИЙ українець, літ 22 бездітний, має маєток на 2000 доларів, одружиться з жінкою до 37 літ, бездітною, посаг вимаганий 2000 зол. Зголошення Брониславе Вельх, Сокаль вул. Зелізнича. 1749

ДЯК з теноровим голосом, самітний, пошукує негайно посади, розуміється також на пасіці та готов помагати парохові в господарці. Михайло Шкоруда, Лопян п. Гологори 1741

Дня 27. квітня 1925 р. о годині 5. пополудні у власній домівці при вулиці Рутовського ч. 22|I. відбудуться

Звичайні Загальні Збори Тов-а „Українська Бесіда"

зі слідуючим порядком нарад:

1. Відкриття Зборів і відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 2. Звіт уступаючого Виділу. 3. Вибір нового Виділу. 4. Внески і запити.

Львів, дня 2. квітня 1925.

За Виділ Т-ва „Українська Бесіда".

Д-р Ю. Савчак голова. 1732 1—1 *П. Постолюк* секретар.

ПОШУКУЄТЬСЯ женщини в середних літах до заряду дому і кухні. Зголошуватися письмено до гр. кат. уряду пapox. в Гошанах п. Рудки. 1737 2—2

Ширіть наш часопис!!

За редакцію відповідає **О. Костин.** Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.